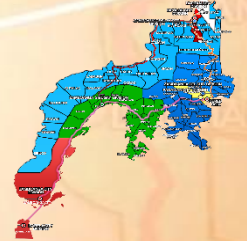
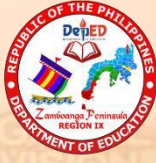

Republic of the Philippines
Department of Education
 Regional Office IX, Zamboanga Peninsula

Zest for Progress
 Zeal of Partnership

Edukasyon sa Pagpapakatao

Ikatlong Markahan - Modyul 2: Kaugnayan ng Pagpapahalaga at Birtud

Pangalan ng Mag-aaral: _____

Baitang at Seksyon: _____

Paaralan _____

JANUARY
Matuguhon

FEBRUARY
Mahigugmaon

MARCH
Matinabungan

APRIL
Matinahuron

MAY
Mahapsay og Malimpyo

JUNE
*Maabtik og Masunod sa
 Ikaalting Oras*

JULY
Maantigo og Maabilidad

AUGUST
*Maginhuhunoon
 para sa Uban*

SEPTEMBER
Madaginoton

OCTOBER
Matinud-anon

NOVEMBER
Masaligan

DECEMBER
Maalampon

ALAMIN

Sa bawat araw na dumaraan, maraming pagpili ang ginagawa ng tao. Kung anong damit ang isusuot, kung papasok ba o hindi sa paaralan, kung isasauli ang sobrang sukli sa binili sa tindahan at marami pang iba. At sa iyong mga pagpili, mahalagang mahasa ang kakayahan na maging mainga bago isagawa ang anumang kilos. Kasama sa bawat pagpapasiya sa araw-araw ay ang mamili sa pagitan ng TAMA at MALI, MABUTI at MASAMA. Ano ba ang kailangan mo upang matuto kang mamili sa pagitan ng mga bagay na ito? Makatutulong ang aralin na ito upang masagot mo ang tanong na ito.

Sa modyul na ito, inaasahang maipamamalas mo ang mga sumusunod na kaalaman, kakayahan at pag-unawa:

- a. Nakikilala ang mga birtud at pagpapahalaga na isasabuhay at
- b. ang mga tiyak na kilos na ilalapat sa pagsasabuhay ng mga birtud at pagpapahalaga **EsP7PB-IIIa-9.2**

SUBUKIN

Panuto: Basahing mabuti ang mga tanong o pangungusap sa bawat bilang. Isulat ang titik ng pinakaangkop na sagot. Sagutan ito sa iyong kuwaderno.

1. Ano ang moral na birtud na gumagamit ng kilos-loob upang ibigay sa tao ang nararapat para sa kanya: sino man o ano man ang kanyang katayuan sa lipunan?
 - a. Karunungan
 - b. katarungan
 - c. kalayaan
 - d. katatagan
2. Si Kryshna ay nagsisimula ng magdalaga, dumarating na ang pagkakataon na nagpapaalam siya sa kanyang magulang na gagabihin sa pag-uwi sa bahay dahil may mga proyektong kailangang gawin kasama ang kanyang mga kaklase. Kinausap ito nang mabuti ng kanyang magulang upang sabihin na papayagan ito ngunit kailangang makauwi sa itinakdang oras. Kapag hindi niya ito nagawa ay hindi na siya muling papayagan ng kanyang mga magulang. Anong mahalagang aral ang itinuturo sa kanya ng kanyang mga magulang?
 - a. Ang halaga ng pagsasabuhay ng mga birtud
 - b. Ang halaga ng pagtataglay ng moral na integridad
 - c. Tamang paggamit ng kanyang konsensya sa paghuhusga
 - d. Pag-unawa na ang kalayaan ay may kakambal na responsibilidad
3. Alin sa mga sumusunod na pahayag ang hindi totoo tungkol sa halaga (values)?
 - a. Ito ay nagmula sa salitang Latin na valore
 - b. Ito ay obheto ng ating intensyonal na damdamin.
 - c. Ito ay nababago depende sa tao, sa lugar at sa panahon.
 - d. Ito ay nangangahulugang pagiging matatag o malakas at pagiging makabuluhan.

4. Alin sa mga sumusunod na pahayag ukol sa Halagang Pangkultural/Panggawi ang hindi totoo?
 - a. Ito ay halagang nagmula sa loob ng tao.
 - b. Ito ay mga mithiin na tumatagal at nananatili
 - c. Halimbawa nito ay ang pansariling pananaw, opinion, ugali o damdamin.
 - d. Ito ay may layuning makamit ang mga dagliang pansarili o pampangkat na tunguhin
5. Ano ang pinakanatural at pinakamahalagang tagapagpaganap ng pagpapahalaga?
 - a. Pamana ng Kultura
 - b. Mga Kapwa Kabataan
 - c. Pamilya at Pag-aaruga sa anak
 - d. Guro at Tagapagturo ng relihiyon
6. Tukuyin kung alin sa mga sumusunod na pangungusap ang TAMA.
 - a. Kapag hindi nagtagumpay ang isang tao sa pagtugon sa isang halaga hindi lang ang halaga ang nasisira kundi pati ang taong hindi tumutugon dito.
 - b. Kahit pa napababayaan ng isang tao ang kanyang katawan at kalusugan dahil sa pagtulong sa kapwa nanatili pa ring mabuti ang kanyang gawain
 - c. Ang sinuman, bata man o matanda ay may sapat ng kakayahang bumuo ng kanyang sariling pagkatao at makamit ng mataas na antas ng halaga.
 - d. Lahat ng nabanggit
7. Alin sa mga sumusunod na pahayag ang hindi totoo tungkol sa birtud?
 - a. Ang birtud ay laging nakaugnay sa pag-iisip at kilos ng tao.
 - b. Ang salitang birtud ay galing sa salitang Latin na virtus o vir.
 - c. Ang birtud ay natural lamang na taglay ng lahat ng nilikha ng Diyos.
 - d. Ang gawi ay bunga ng paulit-ulit na pagsasakilos na nakamit dahil sa pagsisikap.
8. Masasabi lamang na tunay na naging epektibo ang edukasyon sa pagpapahalaga sa tahanan kung:
 - a. tunay na nabubuo ang magandang relasyon ng magulang at ng kanilang mga anak
 - b. nasisiguro ng magulang na ang lahat ng kanilang mga anak ay matagumpay na naisasabuhay ang parehong halaga na kanilang itinuro
 - c. walang sinuman sa kanilang mga anak ang hindi naisasabuhay ang pagiging maingat sa kanilang mga paghuhusga
 - d. lahat ng nabanggit
9. Paano nagkakaroon ng kaugnayan ang halaga at birtud?
 - a. May kaugnayan ang halaga at birtud dahil pareho lamang itong naghahangad ng kabutihan para sa tao.
 - b. Kung nakikita ng tao na ang isang birtud ay may malaking tulong sa kanyang pagkatao pagyayamanin niya ito at pahahalagahan.
 - c. Kung nakikita ng tao na ang isang bagay ay mahalaga tutukuyin niya ang angkop na birtud na mas makapagpapayaman dito.
 - d. Matatawag lamang na mahalaga ang isang bagay kung ito ay ginagabayan ng lahat ng mga birtud.
10. Ang mga sumusunod ay katangian ng ganap na halagang moral **maliban** sa:
 - a. Ito ay nagmumula sa labas ng tao.
 - b. Ito ay pangkalahatang katotohanan na tinatanggap ng tao bilang mabuti at mahalaga.
 - c. Ito ay maaaring pansariling pananaw ng tao o kolektibong paniniwala ng isang pangkat ng tao
 - d. Ito ay ang mga prinsipyong etikal na pinagsisikapang makamit ng tao at mailapat sa kanyang pag-araw-araw na buhay.

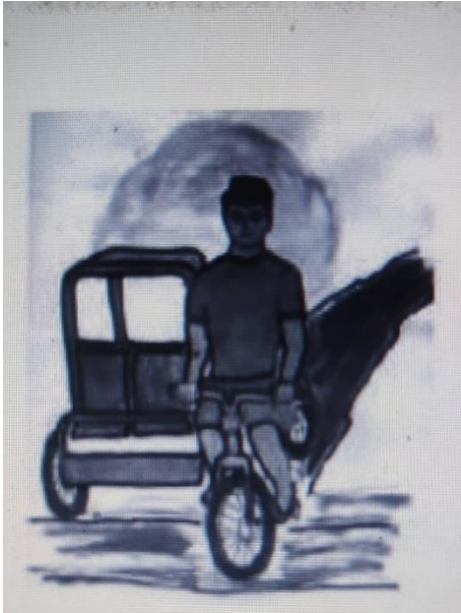
BALIKAN

Unang modyul, nabasa mo **“Ang Aking Pinahahalagahan at Nalinang na Birtud”**

Pitong magkakapatid sina Joven. Gumagawa ng banig ang kanyang ina samantalang walang permanenteng trabaho ang kanyang ama dahil sa karamdaman nito. Dahil sa kahirapan hindi sila nakapagpagawa ng isang disenteng bahay. Tagpitagpi ang dingding nito, bagamat yero ang bubong ay may mga butas. Masikip para sa siyam na tao ang maliit na espasyo ng bahay na nagsisilbing sala, kusina, kainan at tulugan ang buong kabahayan. Sa gabing maulan, magugulantang ang pamilya sa buhos ng ulan sa kanilang higaan kaya’t inuumaga silang nakaidlip nang nakaupo habang nakapayong at kalong ang nakababatang kapatid.

Sa umagang may pasok sa eskuwelahan, bagama’t hindi siya napakaaga hindi naman siya nahuhuli mula sa isa at kalahating kilometrong paglalakad mula sa kanilang bahay hanggang sa eskuwelahan. Malinis siyang manamit kahit pa nag-iisa lamang ang kanyang pantalon at polo na pangpasok na kailangan niyang labhan sa hapon upang magamit niya kinabukasan. Ipinagpapasalamat niya na mayroon siyang isang pares ng sapatos na bigay ng kaibigan ng kanyang ama. Sa tanghalian, nakakaraos ang kanyang pagkain mula sa tirang baon ng kanyang mga kaklase na ibinabahagi sa kanya. Ano ang natuklasan mo sa pag-uusap na ito? Kawili-wili hindi ba? Hindi ka lang basta’t nakikipagkuwentuhan dahil may saysay ang inyong pinaguusapan. Higit pa dito nalilinang din ang inyong magandang ugnayan bilang magkapamilya o magkaibigan.

Sa kabila nang lahat ng ito, masayahin, masigla at puno ng buhay si Joven. Matalino, nangunguna sa talakayan, matataas ang marka at magaling na pinuno. Hindi mababakas sa kanya na pinagdaraan niya ang mga sakripisyong nabanggit dahil sa kanyang positibong pagtingin sa buhay. Dahil sa angking talino sa pagguhit, binabayaran siya ng kanyang mga kamag-aral sa drawing na pinapagawa nila.

Dahil matalino, nagpapaturo ang mga anak ng kanilang kapitbahay sa kanilang mga aralin at inaabutan siya ng mga magulang nila ng kaunting halaga. Sampung piso man ito o limampung piso, ibinibigay niya ito sa kanyang ina pandagdag sa kanilang gastusin. May mga araw na walang pasok na kailangan niyang magmaneho ng Sikad-sikad (pedicab na de padyak) para matulungan ang pamilya at matustusan ang ilang pangangailangan sa pag-aaral nilang magkakapatid. Niyaya din siya ng kanyang mga kaibigan sa ilang mga lakaran subali't mas pinipili niya ang makauwi agad at makatulong sa kanyang ina at magawa ang mga gawain.

Ang liwanag na tumatagos mula sa siwang ng kanilang dingding na nagmumula sa ilaw ng kanilang kapitbahay ang tanging tanglaw nila sa gabi. Wala man silang mesa at upuan, hindi ito sagabal sa kanyang pag-aaral. Kahit minsan hindi siya pumasok ng klase nang hindi gawa ang takdang aralin at walang proyekto. Ang poste ng ilaw sa kalyeng malapit sa kanilang bahay ang naging saksi ng kaniyang pagpupursigi.

Mga Tanong:

1. Ano ang pinahahalagahan ni Joven sa buhay na nais niyang abutin?
2. Ano-ano ang kanyang mga pinagdaanan sa buhay na makahahadlang sa kanya sa pag-abot nito?
3. Ano-ano ang ginawa niya upang malampasan ito?
4. Ano ang nalinang sa kanyang pagkatao dahil dito?
5. Paano nagkakaugnay ang pinahahalagahan ng tao sa kilos o gawain niya?

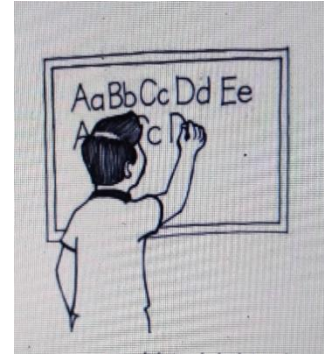
TUKLASIN

BIRTUD (*VIRTUE*) AT PAGPAPAHALAGA

Gusto mo bang maging tunay na mabuting tao?

Malaki ang maitutulong ng babasahing ito para sa iyo.

Masisiguro lamang ng isang guro sa matematika na tunay na naunawaan ng kaniyang mag-aaral ang itinuturo niyang aralin kung masasagot nila nang tama ang mga pagsusulit at mga pagsasanay sa pisara nang paulit-ulit. Sa ganito maiihalintulad ang tagumpay ng pagtuturo ng pagpapahalaga. Magiging makabuluhan lamang ang pagtuturo ng pagpapahalaga kung ito ay nailalapat sa pang-araw-araw na buhay sa pamamagitan ng pagsasabuhay ng mga birtud (*virtue*)

. Ano ba ang *virtue*?

Ang *virtue* ay galing sa salitang Latin na *virtus* (vir) na nangangahulugang “pagiging tao”, pagiging matatag at pagiging malakas. Ito ay nararapat lamang para sa tao. Kung kaya, hindi natin maaaring sabihin ang “virtue ng anumang hayop” dahil ang isang hayop ay walang kakayahan na ng anumang *virtue*. Ito ay dahil tanging tao lamang ang biniyayaan ng Diyos ng isip at kilosloob. Ang tao ay may magkakatulad na isip ngunit hindi tayo magkakatulad ng kaalaman. Mayroon tayong magkakatulad na kilos-loob ngunit magkakaiba ng taglay

na *virtue*. Mahalagang maunawaan na ang *virtue* ay laging nakaugnay sa pag-iisip at pagkilos ng tao.

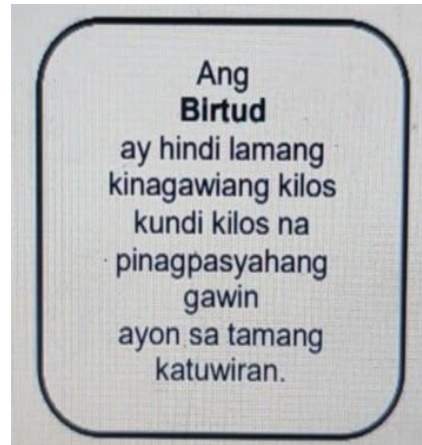
Ang birtud ay hindi taglay ng tao sa kaniyang kapanganakan. Kung pagmamasdan ang isang sanggol ay makikita ang kaniyang kawalang malay sa mundo. Hindi siya mabubuhay nang walang ibang taong magbabantay at tutugon sa kaniyang mga pangangailangan. Wala pa siyang kakayahang mag-isip at mangatuwiran, magpasiya at kumilos. Ngunit sa paglipas ng panahon, unti-unting nakikita ang pagbabago at pag-unlad sa kanyang paglaki. Ang mga ito ay dahil sa gawi (habit). Ang habit o gawi ay mula sa salitang Latin na *habere* na nangangahulugang to have o magkaroon o magtaglay.

Ang gawi ay bunga nang paulit-ulit na pagsasakilos o pagsasagawa ng isang kilos. Makakamit lamang ito kung lalakipan ng pagsisikap. Dahil ito ay dumadaan sa mahabang proseso at pagsisikap ng tao, hindi ito mawawala sa isang iglap lamang. Ito ay magiging isang permanenteng katangian na magtutulak sa tao na kumilos nang hindi lamang puno ng kasanayan kundi may kalakip na kawilihan at kasiyahan. Ang gawi

ang unang hakbang paglinang ng birtud. Kaya ayon kay Aristotle, kailangang

gumawa ang tao ng makatarungang kilos dahil sa pamamagitan nito magiging makatarungan ang tao. Mahalagang malinang ang mabuting gawi upang masanay ang tao sa paggawa ng mabuting kilos. Subali't ang birtud ay hindi simpleng nakasanayang kilos, sapagka't ang kondisyong ito ay lumalabas na hindi pinag-iisipan, nangyari na lamang ang kilos dahil sanay na ang tao na ito ang ginagawa. Ang paulit-ulit na pagsasagawa ng kilos ay tulong upang malinang ang birtud subali't ang birtud ay nangangailangan ng pagpili, pag-unawa at kaalaman. Nangangahulugan ito ng pagkilos nang may kamalayan. Ang birtud ay pagpapasiyang kumilos at hindi bagay na nakakabit sa tao at awtomatikong lumalabas sa kilos ng tao. Samakatuwid, ang birtud ay hindi lamang kinagawiang kilos kundi kilos na pinagpasyahang gawin ayon sa tamang katuwiran. Nakabatay ito sa pagpipili gayundin sa paglinang sa kakayahang gumawa ng tamang pagpapasya sa hinaharap. Halimbawa, ang isang matapat na tao na nagpasyang huwag kumuha ng hindi sa kanya, ay hindi resulta ng kanyang ginawa sa nakaraan, kundi isang pasya o desisyon sa kasalukuyan na maging matapat. Kaya nga ang birtud ay hindi hiwalay sa isip at kilos-loob, nangangahulugan ito na ang birtud ay pagpapasyang gawin ang tama, na may tamang katuwiran at sa tamang pamamaraan.

Ang birtud ay bunga ng mahaba at mahirap na pagsasanay. Bilang tao kailangan nating makamit ang dalawang mahalagang kasanayan:

1. Ang pagpapaunlad ng kaalaman at karunungan na siyang gawain ng ating isip. Ito ay makakamit sa pamamagitan ng paghubog ng mga intelektwal na birtud.

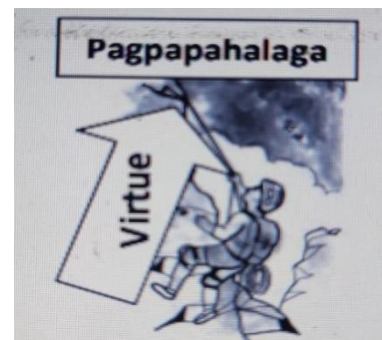
2. Ang pagpapaunlad ng ating kakayahang gumawa ng mabuti at umiwas sa masama na siyang gawain ng ating kilos-loob. Ito ay makakamit sa pamamagitan ng paghubog ng mga moral na birtud

SURIIN

Kaugnayan ng Pagpapahalaga at Birtud

Ang pagpapahalaga at birtud ang nagbibigay katuturan sa ating tunay na pagkatao, hindi ang anumang nais ng taong makamit sa kanyang sarili. Bagamat magkaiba subalit magkaugnay ang pagpapahalaga at virtue. Dahil ang pagpapahalaga ang nagbibigay ng kabuluhan o kalidad sa buhay ng tao, kaya't ayon kay Ayn Rand, ang pagpapahalaga ay ang pinagsusumikapan ng tao na makamit. Ito ay layunin o tunguhin na nagdudulot ng kabutihan sa buhay ng tao na ninanais na maisakatuparan. Samakatuwid, ang pagpapahalaga ay tumatayong batayan, layunin at dahilan ng pangangailangang kumilos sa gitna ng mga pagpipilian. Ang pagpapahalaga ay ang kapangyarihan na umuudyok sa tao at ang kailangan ng tao

upang mabuhay.

Ang birtud ayon pa sa kanya ay ang mabuting kilos na ginagawa ng tao upang isakatuparan ang pinahahalagahan. Ito ang moral na gawi na nagbubunga sa pagkamit at pagpapanatili ng pagpapahalaga. Ito ang pinag-isipang paraan o hakbang upang makamit ang pagpapahalaga. Halimbawa, ang pagpapahalaga ng isang mag-aaral sa paglinang ng kanyang karunungan, ay nagsisikap na makamit ito. Makaranas man siya ng mga pagsubok na maaaring humadlang sa pagkamit niya nito ay magpapakatatag siya at magpupursigi upang malampasan ang balakid na ito. Matututuhan niyang magtimpi sa mga udyok o tukso na magpapalayo sa kanya sa pagkamit ng pagpapahalaga. Magiging maingat din siya sa paghusga ng dapat at hindi dapat gawin upang masiguro niya ang matagumpay na paglinang ng karunungan. Totoo din ito sa iba pang pagpapahalagang nais nating taglayin at isabuhay, kasabay nito ang paglinang ng ating mabuting gawi upang patuloy itong mapahalagahan. Sa ganitong paraan, nagkakaugnay ang pagpapahalaga at birtud. Ikaw, paano mo naipakikita ang pagkakaugnay ng dalawang ito?

May bago na namang nadagdag sa iyong kaalaman. Walang katulad ang pagbabasa upang mapagyaman ang kaalaman. Mas higit na nakalalamang ang nakaaalam. At sa pagbabasa ng tekstong ito hindi lang simpleng kaalaman ang iyong nakuha kundi mga makabuluhan at makahulugang aral.

Handa ka na ba upang tuklasin ang kaalamang natutuhan mula sa araling ito? Pagpapahalaga Virtue

Tayain natin ang iyong pag-unawa:

Ano ang naunawaan mo sa iyong binasa? Upang masubok ang lalim ng iyong naunawaan sagutin mo ang sumusunod na tanong sa iyong kuwaderno:

- 1a. Ano ang pagpapahalaga? _____
- 1b. Bakit kailangang taglayin ito ng tao? _____
- 2a. Ano ang birtud? _____
- 2b. Paano ito nalilalang sa tao? _____
- 3. Paano nagkakaugnay ang pagpapahalaga at birtud? Ipakita mo ito sa pamamagitan ng ilustrasyon.

Kaugnayan ng pagpapahalaga at birtud:

PAGYAMANIN

Ano ang konseptong naunawaan mo mula sa babasahin? Isulat ito sa iyong kuwaderno gamit ang graphic organizer

PAGSASABUHAY ANG MGA PAGKATUTO

Ngayon na ganap mo nang naunawaan ang pagpapahalaga at birtud, mahalagang suriin kung tugma ba ang iyong kinikilos o ginagawa upang maisabuhay ang birtud at tunay na mapahalagahan ang pagpapahalaga. Sa ganitong paraan masisimulan mo nang makagawian ang pagsasabuhay nito at patuloy na maging bahagi ito ng iyong pang-araw-araw na buhay.

Pagganap

“Values at Virtue Tsek”

Panuto: Gumawa ka ng listahan ng mga itinuturing mong mahalaga sa iyo.

Sundan mo ang sumusunod na hakbang:

1. Itala ang lahat na kaya mong isulat na itinuturing mong mahalaga sa iyo.
2. Mula sa mga naitala, pumili ka ng sampu.
3. Mula sa sampu, pumili ka ng limang pinakamahalaga.
4. Tukuyin ang aspeto na nais mong bigyan ng pokus sa iyong itinala na mahalaga.
5. Tukuyin din ang gawain na ginagawa mo sa kasalukuyan na tumutugma sa iyong pinahahalagahan.
6. Itala ang natuklasan sa resulta ng gawain. Maaring sundan ang halimbawa sa ibaba bilang gabay.

Halimbawa

Pagpapahalaga	Aspekto ng Pagpapahalaga	Gawaing Kasalukuyang Ginagawa na Tugma sa Pagpapahalaga	Natuklasan
Halimbawa: Pamilya	Matiwasay na ugnayan sa pamilya	Wala. Hindi ko ginagampanan ang aking tungkulin sa bahay, kaya nagaaway-away kaming magkakapatid.	Hindi nagtugma ang aking kilos at gawain araw-araw sa pagpapahalaga ko sa ugnayan sa aming pamilya.
Diyos	Malapit na pakikipagugnayan sa Diyos	Nagsisimba ako tuwing Linggo at nagdarasal bago matulog at pagkagising sa umaga.	Nagtugma ang aking kilos / gawi sa aking pagpapahalaga.

ISAISIP

Sumulat ka ng isang pagninilay tungkol sa natuklasan mo sa kaugnayan ng iyong pagpapahalaga at gawaing ginagawa mo araw-araw. Ilahad sa pagninilay ang ganito:

Kaibigan, ngayon ay handang-handa ka na sa pagsasabuhay ng iyong mga birtud at pagpapahalaga. Ang tanging kailangan na lamang ay ang iyong dedikasyon at paninindigan na patuloy na isabuhay ang mga ito. Marahil, iniisip mong hindi madali ang prosesong ito. Tama ka! Ngunit hindi ka dapat pigilan ng ganitong pag-iisip upang maisakatuparan mo ang iyong layunin.

PAMANTAYAN	10	8	5
Nilalaman	Ang gawain ay naglalaman ng hindi bababa sa pitong birtud na may kaugnayan at naglalahad ng pagpapahalaga sa gawaing ginagawa araw-araw	Ang gawain ay naglalaman ng limang birtud na may kaugnayan at naglalahad ng pagpapahalaga sa gawaing ginagawa araw-araw	Ang gawain ay naglalaman ng apat o mas mababa na birtud na may kaugnayan at naglalahad ng pagpapahalaga sa gawaing ginagawa araw-araw
Organisasyon	Ang gawain ay naisaayos ayon sa introduksyon, paglalahad ng pito o higit pa na birtud, at konklusyon.	Ang gawain ay naisaayos ayon sa introduksyon, paglalahad ng limang birtud, at konklusyon.	Ang gawain ay naisaayos ayon sa introduksyon, paglalahad ng apat o mas baba na birtud, at konklusyon
Kaayusan ng gramatika	Walang naitalang hindi wastong gramatika sa gawain	May naitalang isa hanggang tatlong hindi wastong gramatika sa gawain	May naitalang apat o higit pa na hindi wastong gramatika sa gawain

ISAGAWA

Pagsasabuhay

Nais mo bang maging tugma ang pagpapahalaga sa iyong ginagawa at malinang ang iyong birtud? Narito ang paraan kung paano ito isasakatuparan. Sundan ang mga hakbang:

1. Tukuyin ang birtud na nais mong malinang o pagbabagong gagawin upang magtugma ito sa iyong pagpapahalaga.
2. Tukuyin din ang paraan o hakbang ng pagsasabuhay. Sa tapat ng bawat paraan ay maglagay ng pitong kolum na kakatawan sa pitong araw na mayroon sa isang linggo.
3. Lagyan ng tsek (I) ang kolum kung naisagawa sa naturang araw ang pamamaraan na naitala at ekis (O) kung hindi. Gawin ito sa loob ng dalawang linggo. Sa ganitong paraan ay masusubaybayan kung tunay mong nailalapat ang pamamaraan upang maisabuhay ang virtue. Gamitin mong gabay ang halimbawa sa ibaba.

Virtue na Nais Malinang o Pagbabagong Gagawin upang Maging Tugma sa Pagpapahalaga	Paraan o Hakbang ng Pagsasabuhay	Araw						
		Lunes	Martes	Miyerkule	Huwebes	Biyernes	Sabado	Linggo
(Matiwasay na pagsasama ng pamilya) Pagiging responsable	a. Gagampanan ang gawaing nakatakda tulad ng paghugas ng pinggan.							
	b. Susundin ko agad ang naguutos nang hindi gumagawa ng anumang pagdadahilan.							
(Malapit na pakikipagugnayan sa Diyos) Madasalin, palasimba at paglingkod sa iba	a. Ipagpatuloy ang pagdarasal sa araw at gabi							
	b. Pagsimba sa araw ng Linggo o araw na itinakda ng aking relihiyon.							
	c. Tutulungan ko ang sinumang mangailangan ng aking tulong							

Maligayang bati! Hinahangaan kita dahil sa iyong pagiging matiyaga sa pagtatapos ng modyul na ito. Nawa'y paghandaan mo ang susunod na aralin tungo sa landas ng iyong pagiging mabuting tao!

PAGTATAYA

SET A

Panuto: Basahing mabuti ang mga tanong o pangungusap sa bawat bilang. Isulat ang titik ng pinakaangkop na sagot.

- Ano ang moral na birtud na gumagamit ng kilos-loob upang ibigay sa tao ang nararapat para sa kanya: sino man o ano man ang kanyang katayuan sa lipunan?
 - Karunungan
 - katarungan
 - kalayaan
 - katatagan
- Ito ay hindi lamang kinagawiang kilos kundi kilos na pinagpasyahang gawin ayon sa tamang katuwiran.
 - Birtud
 - Habit
 - gawi
 - pagpapahalaga

3. Alin sa mga sumusunod na pahayag ang hindi totoo tungkol sa halaga (values)?
 - a. Ito ay nagmula sa salitang Latin na valore
 - b. Ito ay obheto ng ating intensyonal na damdamin.
 - c. Ito ay nababago depende sa tao, sa lugar at sa panahon.
 - d. Ito ay nangangahulugang pagiging matatag o malakas at pagiging makabuluhan.
4. Ito ay hindi taglay ng tao sa kaniyang kapanganakan.
 - a. birtud
 - b. Habit
 - c. gawi
 - d. pagpapahalaga
5. Ano ang pinakanatural at pinakamahalagang tagapagpaganap ng pagpapahalaga?
 - a. Pamana ng Kultura
 - b. Mga Kapwa Kabataan
 - c. Pamilya at Pag-aaruga sa anak
 - d. Guro at Tagapagturo ng relihiyon
6. Tukuyin kung alin sa mga sumusunod na pangungusap ang TAMA.
 - a. Kapag hindi nagtagumpay ang isang tao sa pagtugon sa isang halaga hindi lang ang halaga ang nasisira kundi pati ang taong hindi tumutugon dito.
 - b. Kahit pa napababayaang ng isang tao ang kanyang katawan at kalusugan dahil sa pagtulong sa kapwa nanatili pa ring mabuti ang kanyang gawain
 - c. Ang sino man, bata man o matanda ay may sapat ng kakayahang bumuo ng kanyang sariling pagkatao at magkamit ng mataas na antas ng halaga.
 - d. Lahat ng nabanggit
7. Ang mga sumusunod ay katangian ng ganap na halagang moral **maliban** sa:
 - a. Ito ay nagmumula sa labas ng tao.
 - b. Ito ay pangkalahatang katotohanan na tinatanggap ng tao bilang mabuti at mahalaga.
 - c. Ito ay maaaring pansariling pananaw ng tao o kolektibong paniniwala ng isang pangkat ng tao
 - d. Ito ay ang mga prinsipyong etikal na pinagsisikapang makamit ng tao at mailapat sa kanyang pag-araw-araw na buhay.
8. Ito ay galing sa salitang Latin na Virtus (vir) na nangangahulugang “pagiging tao”.
 - a. virtue
 - b. Gawi
 - c. habit
 - d. pagpapahalaga
9. Ito ay mula sa salitang Latin na habere na nangangahulugang to have o magkaroon o magtaglay.
 - a. habit
 - b. Birtud
 - c. gawi
 - d. pagpapahalaga
10. Ito ay bunga nang paulit-ulit na pagsasagawa ng isang kilos.
 - a. gawi
 - b. Habit
 - c. birtud
 - d. Pagpapahalaga

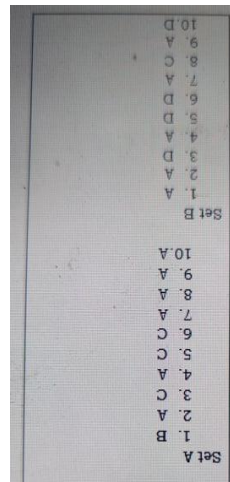
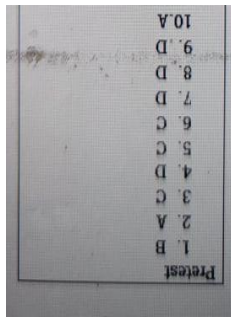
SET B

Panuto: Basahing mabuti ang mga tanong o pangungusap sa bawat bilang. Isulat ang titik ng pinakaangkop na sagot.

1. Ito ay galing sa salitang Latin na Virtus (vir) na nangangahulugang “pagiging tao”.
 - a. virtue
 - b. Gawi
 - c. habit
 - d. pagpapahalaga
2. Si Kryshna ay nagsisimula ng magdalaga, dumarating na ang pagkakataon na nagpapaalam siya sa kanyang magulang na gagabihin sa pag-uwi sa bahay dahil may mga proyektong kailangang gawin kasama ang kanyang mga kaklase. Kinausap ito nang mabuti ng kanyang magulang upang sabihin na papayagan ito ngunit kailangang makauwi sa itinakdang oras. Kapag hindi niya ito nagawa ay hindi na siya muling papayagan ng kanyang mga magulang. Anong mahalagang aral ang itinuturo sa kanya ng kanyang mga magulang?
 - a. Ang halaga ng pagsasabuhay ng mga birtud
 - b. Ang halaga ng pagtataglay ng moral na integridad
 - c. Tamang paggamit ng kanyang konsensya sa paghuhusga
 - d. Pag-unawa na ang kalayaan ay may kakambal na responsibilidad

3. Alin sa mga sumusunod na pahayag ukol sa Halagang Pangkultural/Panggawi ang hindi totoo?
 - a. Ito ay halagang nagmula sa loob ng tao.
 - b. Ito ay mga mithiin na tumatagal at nananatili
 - c. Halimbawa nito ay ang pansariling pananaw, opinion, ugali o damdamin.
 - d. Ito ay may layuning makamit ang mga dagliang pansarili o pampangkat na tunguhin
4. Ito ay mula sa salitang Latin na *habere* na nangangahulugang to have o magkaroon o magtaglay.
 - a. habit
 - b. Birtud
 - c. gawi
 - d. pagpapahalaga
5. Alin sa mga sumusunod na pahayag ang hindi totoo tungkol sa birtud?
 - a. Ang birtud ay laging nakaugnay sa pag-iisip at kilos ng tao.
 - b. Ang salitang birtud ay galing sa salitang Latin na virtus o vir.
 - c. Ang birtud ay natural lamang na taglay ng lahat ng nilikha ng Diyos.
 - d. Ang gawi ay bunga ng paulit-ulit na pagsasakilos na nakamit dahil sa pagsisikap.
6. Sa paanong paraan nagkakaroon ng kaugnayan ang halaga at birtud?
 - a. May kaugnayan ang halaga at birtud dahil pareho lamang itong naghahangad ng kabutihan para sa tao.
 - b. Kung nakikita ng tao na ang isang birtud ay may malaking tulong sa kanyang pagkatao pagyayamanin niya ito at pahahalagahan.
 - c. Kung nakikita ng tao na ang isang bagay ay mahalaga tutukuyin niya ang angkop na birtud na mas makapagpapayaman dito.
 - d. Matatawag lamang na mahalaga ang isang bagay kung ito ay ginagabayan ng lahat ng mga birtud.
7. Ito ay hindi lamang kinagawiang kilos kundi kilos na pinagpasyahang gawin ayon sa tamang katuwiran.
 - a. Birtud
 - b. Habit
 - c. gawi
 - d. pagpapahalaga
8. Ano ang pinakanatural at pinakamahalagang tagapagpaganap ng pagpapahalaga?
 - a. Pamana ng Kultura
 - b. Mga Kapwa Kabataan
 - c. Pamilya at Pag-aaruga sa anak
 - d. Guro at Tagapagturo ng relihiyon
9. Ito ang nagbibigay katuturan sa ating tunay na pagkatao, hindi ang anumang nais ng taong makamit sa kanyang sarili.
 - a. pagpapahalaga at birtud
 - b. pag-iisip at birtud
 - c. Gawi at habit
 - d. Lahat na nabanggit
10. Masasabi lamang na tunay na naging epektibo ang edukasyon sa pagpapahalaga sa tahanan kung:
 - a. tunay na nabubuo ang magandang relasyon ng magulang at ng kanilang mga anak
 - b. nasiguro ng magulang na ang lahat ng kanilang mga anak ay matagumpay na naisasabuhay ang parehong halaga na kanilang itinuro
 - c. walang sino man sa kanilang mga anak ang hindi naisasabuhay ang pagiging maingat sa kanilang mga paghuhusga
 - d. lahat ng nabanggit.

SUSI SA PAGWAWASTO

Sanggunian:

Kagawaran ng Edukasyon, *Edukasyon sa Pagpapakatao 7 Modyul para sa Mag-aaral*, pp 117-134

Bumuo sa Pagsulat ng Modyul

Manunulat: **Dexter T. Lerasan, SST-III**
Sta. Lucia NHS, Pagadian City Division

Editor: Evangeline M. Martel, HT-II
Flaviano V. Abastas, MT -I
Jayford J. Mainit, T-I

Tagasuri: Evangeline M. Martel, HT-II

Tagaguhit:

Tagapamahala:

DANNY B. CORDOVA, CESO VI

OIC – Schools Division Superintendent

MARIA COLLEEN L. EMORICHA, EdD. CESE

OIC – Assistant Schools Division Superintendent

MARIA DIOSA Z. PERALTA

CID – Chief

MA. MADELENE P. MITUDA, EdD

EPS – LRMDS

JOVITA S. DUGENIA

EPS - ESP

Region IX: Zamboanga Peninsula Hymn – Our Eden Land

Here the trees and flowers bloom	Gallant men And Ladies fair	Cebuanos, Ilocanos, Subanons, Boholanos, Ilongos,
Here the breezes gently Blow,	Linger with love and care	All of them are proud and true
Here the birds sing Merrily,	Golden beams of sunrise and sunset	Region IX our Eden Land
The liberty forever Stays,	Are visions you'll never forget	Region IX
	Oh! That's Region IX	Our..
Here the Badjaos roam the seas	Hardworking people Abound,	Eden...
Here the Samals live in peace	Every valleys and Dale	Land...
Here the Tausogs thrive so free	Zamboanguenos, Tagalogs, Bicolanos,	
With the Yakans in unity		

My Final Farewell

Farewell, dear Fatherland, clime of the sun caress'd
Pearl of the Orient seas, our Eden lost!
Gladly now I go to give thee this faded life's best,
And were it brighter, fresher, or more blest
Still would I give it thee, nor count the cost.

On the field of battle, 'mid the frenzy of fight,
Others have given their lives, without doubt or heed;
The place matters not-cypress or laurel or lily white,
Scaffold or open plain, combat or martyrdom's plight,
T is ever the same, to serve our home and country's need.

I die just when I see the dawn break,
Through the gloom of night, to herald the day;
And if color is lacking my blood thou shalt take,
Pour'd out at need for thy dear sake
To dye with its crimson the waking ray.

My dreams, when life first opened to me,
My dreams, when the hopes of youth beat high,
Were to see thy lov'd face, O gem of the Orient sea
From gloom and grief, from care and sorrow free;
No blush on thy brow, no tear in thine eye.

Dream of my life, my living and burning desire,
All hail ! cries the soul that is now to take flight;
All hail ! And sweet it is for thee to expire ;
To die for thy sake, that thou mayst aspire;
And sleep in thy bosom eternity's long night.

If over my grave some day thou seest grow,
In the grassy sod, a humble flower,
Draw it to thy lips and kiss my soul so,
While I may feel on my brow in the cold tomb below
The touch of thy tenderness, thy breath's warm power.

Let the moon beam over me soft and serene,
Let the dawn shed over me its radiant flashes,
Let the wind with sad lament over me keen ;
And if on my cross a bird should be seen,
Let it trill there its hymn of peace to my ashes.

Let the sun draw the vapors up to the sky,
And heavenward in purity bear my tardy protest
Let some kind soul o'er my untimely fate sigh,
And in the still evening a prayer be lifted on high
From thee, O my country, that in God I may rest.

Pray for all those that hapless have died,
For all who have suffered the unmeasur'd pain;
For our mothers that bitterly their woes have cried,
For widows and orphans, for captives by torture tried
And then for thyself that redemption thou mayst gain

And when the dark night wraps the graveyard around
With only the dead in their vigil to see
Break not my repose or the mystery profound
And perchance thou mayst hear a sad hymn resound
'T is I, O my country, raising a song unto thee.

And even my grave is remembered no more
Unmark'd by never a cross nor a stone
Let the plow sweep through it, the spade turn it o'er That my
ashes may carpet earthly floor,
Before into nothingness at last they are blown.

Then will oblivion bring to me no care
As over thy vales and plains I sweep;
Throbbing and cleansed in thy space and air
With color and light, with song and lament I fare, Ever
repeating the faith that I keep.

My Fatherland ador'd, that sadness to my sorrow lends Beloved
Filipinas, hear now my last good -by!
I give thee all: parents and kindred and friends
For I go where no slave before the oppressor bends,
Where faith can never kill, and God reigns e'er on high!

Farewell to you all, from my soul torn away,
Friends of my childhood in the home dispossessed! Give
thanks that I rest from the wearisome day!
Farewell to thee, too, sweet friend that I lightened my way; Beloved
creatures all, farewell ! In death there is rest!

I Am a Filipino, by Carlos P. Romulo

I am a Filipino—inheritor of a glorious past, hostage to the uncertain future. As such I must prove equal to a two-fold task—the task of meeting my responsibility to the past, and the task of performing my obligation to the future.

I sprung from a hardy race, child many generations removed of ancient Malayan pioneers. Across the centuries the memory comes rushing back to me: of brown-skinned men putting out to sea in ships that were as frail as their hearts were stout. Over the sea I see them come, borne upon the billowing wave and the whistling wind, carried upon the mighty swell of hope—hope in the free abundance of new land that was to be their home and their children's forever.

I am a Filipino. In my blood runs the immortal seed of heroes—seed that flowered down the centuries in deeds of courage and defiance. In my veins yet pulses the same hot blood that sent Lapulapu to battle against the first invader of this land, that nerved Lakandula in the combat against the alien foe, that drove Diego Silang and Dagohoy into rebellion against the foreign oppressor.

The seed I bear within me is an immortal seed. It is the mark of my manhood, the symbol of dignity as a human being. Like the seeds that were once buried in the tomb of Tutankhamen many thousand years ago, it shall grow and flower and bear fruit again. It is the insignia of my race, and my generation is but a stage in the unending search of my people for freedom and happiness.

I am a Filipino, child of the marriage of the East and the West. The East, with its languor and mysticism, its passivity and endurance, was my mother, and my sire was the West that came thundering across the seas with the Cross and Sword and the Machine. I am of the East, an eager participant in its spirit, and in its struggles for liberation from the imperialist yoke. But I also know that the East must awake from its centuried sleep, shake off the lethargy that has bound his limbs, and start moving where destiny awaits.

I am a Filipino, and this is my inheritance. What pledge shall I give that I may prove worthy of my inheritance? I shall give the pledge that has come ringing down the corridors of the centuries, and it shall be compounded of the joyous cries of my Malayan forebears when first they saw the contours of this land loom before their eyes, of the battle cries that have resounded in every field of combat from Mactan to Tirad Pass, of the voices of my people when they sing:

—I am a Filipino born to freedom, and I shall not rest until freedom shall have been added unto my inheritance—for myself and my children and my children's children—forever!

